

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 7. 10. 1955, sp. zn. 1 Tz 236/55

Číslo:

Právní věta:

K výkladu podmínek pro rozhodnutí soudu o povinnosti obviněného nahradit vydání a odměnu poškozeného uvedené v § 68 odst. 1 písm. c) tr. ř. a k otázce, který soud je příslušný k takovému rozhodnutí.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 07.10.1955

Spisová značka: 1 Tz 236/55

Číslo rozhodnutí: 4

Číslo sešitu:

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla:

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Obviněný byl rozsudkem lidového soudu v Břeclavi odsouzen pro „trestný čin ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 222 odst. 1 a 2 tr. zák. k nepodmíněnému trestu odnětí svobody na šest měsíců a k zákazu řídičské činnosti na pět let a k náhradě nákladů trestního řízení zálohovaných státem. Poškozený byl podle § 164 odst. 3 tr. ř. se svým nárokem na náhradu škody odkázán na řízení ve věcech občanskoprávních. K odvolání obviněného byl rozsudek lidového soudu změněn rozsudkem krajského soudu v Brně potud, že hlavní i vedlejší trest byl obviněnému uložen podmíněně na zkušební dobu dvou let.

Poškozený byl zastoupen při hlavním líčení a při dvou odvolacích líčeních zmocněncem (advokátem). Při hlavním líčení před lidovým soudem požádal ústně svým zmocněncem, aby mu lidový soud přisoudil náhradu nutných vydání a vydání způsobených přibráním zmocněnce (advokáta). Žádost tu také specifikoval. Po rozhodnutí odvolacího soudu podal poškozený žádost u lidového soudu o přisouzení vydání způsobených přibráním zmocněnce též v odvolacím řízení.

Lidový soud v Břeclavi rozhodl o žádostech poškozeného dvěma usneseními. Prvním usnesením uznal obviněného povinným nahradit podle § 164 odst. 1 tr. ř. poškozenému nutná vydání a vydání způsobená přibráním zmocněnce v řízení před lidovým soudem (u hlavního líčení) částkou v usnesení blíže uvedenou. Druhým usnesením zamítl žádost poškozeného o přisouzení vydání způsobených přibráním zmocněnce v odvolacím řízení. Toto zamítavé usnesení odůvodnil lidový soud tím, že o

povinnosti obviněného k náhradě vydání způsobených poškozenému přibráním zmocněnce v odvolacím řízení mohl rozhodnout rozsudkem jen odvolací soud (§ 27 odst. 1 tr. ř.) a že když tento soud tak neučinil, protože o takovou náhradu poškozený nežádal, nelze náhradu přiznat dodatečným usnesením. Obě usnesení lidového soudu se stala pravomocnými.

Nejvyšší soud ke stížnosti pro porušení zákona podané generálním prokurátorem zrušil obě usnesení lidového soudu a tomuto soudu nařídil, aby věc znovu projednal a rozhodl. Usnesení lidového soudu, jímž byla určena výše nutných vydání poškozeného a vydání způsobených mu přibráním zmocněnce, nejvyšší soud zrušil pro vadný výpočet neodpovídající advokátnímu tarifu. Pokud jde o usnesení, jímž byla zamítnuta žádost poškozeného o přisouzení vydání způsobených přibráním zmocněnce v odvolacím řízení, uvedl nejvyšší soud

v odůvodnění:

Z ustanovení § 72, § 27 odst. 1 a § 68 odst. 1 písm. c) tr. ř. vyplývá, že o povinnosti obviněného (uznaného vinným) k náhradě nutných vydání a ušlé odměny za práci a vydání způsobených poškozenému přibráním zmocněnce [§ 68 odst. 1 písm. c) tr. ř.] má zásadně rozhodnout soud v odsuzujícím rozsudku; předpokladem ovšem je, že poškozený před tím, než se soud odebral k závěrečné poradě o rozsudku, požádal o takovou náhradu, při čemž v tomto stadiu řízení není třeba, aby žádost byla ciferně specifikována. Jestliže poškozený do uvedeného okamžiku nepožádá o rozhodnutí o povinnosti obviněného k náhradě naznačených vydání a odměn, neztrácí proto nárok na náhradu vydání a odměn, nýbrž má to jen ten důsledek, že soud (první a druhé stolice) o této povinnosti v rozsudku nerozhodne a rozhodne o ní soud první stolice usnesením, až poškozený o to požádá. Usnesením rozhodne soud první stolice též tehdy, jestliže z nějakého jiného důvodu nebyl výrok o povinnosti obviněného k náhradě vydání a odměn naznačených v § 68 odst. 1 písm. c) tr. ř. pojat do rozsudku (§ 72 odst. 2 tr. ř.). O výši vydání a odměn naznačených v § 68 odst. 1 písm. c) tr. ř. rozhoduje vždy jen soud první stolice usnesením, proti němuž je přípustná stížnost, a to bez ohledu na to, zda ony náklady vzešly v řízení před soudem nalézacím či odvolacím či v řízení před prokurátorem (srov. též Lidové soudnictví roč. 1953, str. 11 a násl.).

Vydání a odměny naznačené v § 68 odst. 1 písm. c) tr. ř. nejsou nároky vzešlymi z trestného činu a proto je nelze přiznat poškozenému podle § 164 tr. ř., nýbrž podle § 68 odst. 1 písm. c) tr. ř. (srov. č. 46/52 sb. rozh.).

V daném případě bylo lidovému soudu z prohlášení zmocněnce poškozeného učiněného při hlavním líčení jasno, že poškozený žádá o náhradu vydání a odměn ve smyslu § 68 odst. 1 písm. c) tr. ř. prozatím vzniklých, a měl proto výrok o povinnosti obviněného, který byl uznán vinným trestným činem, k takové náhradě pojmout do rozsudku. Lidový soud tak neučinil. Odvolací soud to napravit nemohl, ježto odvolání proti rozsudku lidového soudu podal toliko obviněný a taková změna by byla v neprospěch obviněného, což je nepřípustné vzhledem k ustanovení § 196 odst. 1 tr. ř.

V usnesení, jímž lidový soud přisoudil poškozenému náhradu nutných vydání a vydání způsobených přibráním zmocněnce v řízení před první stolicí, pochybil lidový soud především v tom, že výrok o povinnosti obviněného k náhradě naznačených vydání a odměn poškozeného opřel o ustanovení § 164 odst. 1 tr. ř. na místo správně o ustanovení § 68 odst. 1 písm. c) tr. ř. (V dalším nejvyšší soud uvedl, v čem porušil lidový soud tímto usnesením zákon v ustanoveních advokátního tarifu vadným výpočtem přisouzené výše vydání způsobených přibráním zmocněnce.)

Usnesením, jímž lidový soud zamítl žádost poškozeného o přiznání náhrady vydání způsobených přibráním zmocněnce při odvolacím řízení, pak lidový soud porušil zákon v ustanoveních § 2 odst. 3 a § 72 odst. 1 tr. ř., ježto jednak rozhodl o žádosti poškozeného, aniž si napřed zjednal jasno, v jaké výši poškozený žádá náhradu vydání způsobených přibráním zmocněnce v odvolacím řízení, jednak

zamítavé rozhodnutí opřel o úvahu, jež je v rozporu s ustanovením § 72 odst. 1 a 2 tr. ř., že totiž o nákladech poškozeného, vzešlých teprve za odvolacího řízení, může rozhodnout jedině odvolací soud. Na lidovém soudu bude, aby si od poškozeného vyžádal specifikaci jeho nároků způsobených přibráním zmocněnce v odvolacím řízení.